DOMSTOLENS DOM

17. november 1992 *

I sag C-279/89,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Robert Fischer og Peter Oliver, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Roberto Hayder, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøger,

støttet af

Kongeriget Spanien først ved Javier Conde de Saro, senere ved Director General de Coordinación Jurídica e Institucional Comunitaria Alberto José Navarro González og Abogado del Estado Rosario Silva de Lapuerta, Servicio Jurídico ante el Tribunal de Justicia, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Spanske Ambassade, 4-6, boulevard Emmanuel Servais,

intervenient,

mod

Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland ved Rosemary Caudwell, senere ved S. Cochrane, Treasury Solicitor's Departement, som befuldmægtiget, bistået af Christopher Bellamy, QC, og Barrister Christopher Vajda, og med valgt adresse i Luxembourg på Det Forenede Kongeriges Ambassade, 14, boulevard Roosevelt,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Det Forenede Kongerige ved at fastsætte en række betingelser i licenser til fiskeri har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til

* Processprog: engelsk.

EØF-traktatens artikel 34, 48, 52 og 59, Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467), Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som affattet ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6), og Kommissionens forordning (EØF) nr. 1251/70 af 29. juni 1970 om arbejdstagerens ret til at blive boende på en medlemsstats område efter at have haft beskæftigelse dér (EFT 1970 II, s. 348),

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, O. Due, afdelingsformændene C.N. Kakouris, G.C. Rodríguez Iglesias, M. Zuleeg og J.L. Murray samt dommerne G.F. Mancini, R. Joliet, F.A. Schockweiler, J.C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse og D.A.O. Edward,

generaladvokat: C. Gulmann
justitssekretær: fuldmægtig D. Triantafyllou,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 17. marts 1992,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 12. maj 1992,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 11. september 1989 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i henhold til EØF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Det Forenede Kongerige ved

at fastsætte en række betingelser i licenser til fiskeri har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-traktatens artikel 34, 48, 52 og 59, Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467), Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som affattet ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6), og Kommissionens forordning (EØF) nr. 1251/70 af 29. juni 1970 om arbejdstagerens ret til at blive boende på en medlemsstats område efter at have haft beskæftigelse dér (EFT 1970 II, s. 348).

2 Ved kendelse af 6. december 1989 har Domstolen tilladt Kongeriget Spanien at intervenere i sagen til støtte for Kommissionens påstande.

De anfægtede betingelser i national ret

3 Det fremgår af sagens akter, at fiskerfartøjer, der er registreret i Det Forenede Kongerige, i henhold til Sea Fish (Conservation) Act 1967 — som ændret ved Fishery Limits Act 1976 og Fisheries Act 1981 — og Sea Fish Licensing Order 1983 skal have en fiskerilicens.

4 Siden den 1. januar 1986 er der i de licenser, der udstedes til fiskeri efter arter omfattet af de britiske kvoter, indsat visse betingelser, som dels vedrører driften af det fartøj, licensen udstedes til, dels fartøjets besætning. Betingelserne skal sikre, at fiskerfartøjerne har en »reel økonomisk tilknytning« til Det Forenede Kongerige, og de skal til enhver tid begge være opfyldt, idet licenserne i modsat fald bliver inddraget.

5 Betingelsen vedrørende fiskerfartøjets drift havde indtil den 31. december 1990 følgende ordlyd:

» i) Fartøjet skal drive fiskeri fra Det Forenede Kongerige, øen Man eller Kanaløerne, hvilket det — uden at betingelsens generelle anvendelighed påvirkes heraf — anses for at have gjort, hvis det i hvert halvår inden for et kalenderår (dvs. januar — juni og juli — december) opfylder en af følgende to betingelser:

a) Mindst 50% af fartøjets landinger eller omladninger, beregnet efter vægt, af fiskebestande, som denne eller andre licenser, der måtte være gældende på det pågældende tidspunkt, vedrører, skal være landet og solgt i Det Forenede Kongerige, på øen Man eller på Kanaløerne eller omladet inden for de britiske fiskerigrænser med henblik på salg.

b) Det skal på anden måde godtgøres, at fartøjet mindst fire gange med mindst femten dages mellemrum har anløbet en havn i Det Forenede Kongerige, på øen Man eller på Kanaløerne.«

6 Kravene vedrørende fartøjets besætning omfattede et nationalitetskrav, et bopælskrav og et krav angående social sikring, som havde følgende ordlyd:

»ii) Mindst 75% af besætningen skal være britiske statsborgere eller statsborgere i EØF (... indtil den 1.1.1993 dog med undtagelse af spanske eller portugisiske statsborgere, som ikke er ægtefæller til eller børn under 21 år af ... spanske eller portugisiske arbejdstagere, der allerede er bosat i Det Forenede Kongerige, jf. overgangsordningerne vedrørende den frie bevægelighed for arbejdstagere efter ... Spaniens og Portugals tiltrædelse af Fællesskaberne i henhold til de pågældende tiltrædelsestraktater), som har sædvanlig bopæl i Det Forenede Kongerige, på øen Man eller på Kanaløerne; ved bopæl forstås bopæl på land, og i denne henseende regnes tjeneste om bord på et britisk skib ikke som bopæl i Det Forenede Kongerige, på øen Man eller på Kanaløerne.

iii) Skipperen og hele besætningen skal indbetale bidrag til National Insurance (den sociale sikringsordning) i Det Forenede Kongerige eller til tilsvarende ordninger på øen Man eller på Kanaløerne: Herunder falder bidrag til klasse 1, klasse 2 for Special Mariners (søfolk) eller klasse 4 for selvstændige.«

7 Kommissionen, som var af den opfattelse, at betingelserne var i strid med fællesskabsretten, indledte den i EØF-traktatens artikel 169 foreskrevne procedure mod Det Forenede Kongerige.

8 På tidspunktet for gennemførelsen af den administrative procedure og nærværende traktatbrudssags anlæg behandlede Domstolen en række præjudicielle spørgsmål, som var blevet rejst under to sager for High Court of Justice, hvori det var gjort gældende, at de pågældende betingelser ikke var forenelige med fællesskabsretten. Domstolen besvarede spørgsmålene ved domme af 14. december 1989 (sag C-3/87, Agegate, Sml. s. 4459, og sag C-216/87, Jaderow, Sml. s. 4509).

9 Efter afsigelsen af disse domme er Kommissionen af den opfattelse, at betingelsen vedrørende social sikring, fortolket korrekt, var i overensstemmelse med fællesskabsretten, og den har derfor frafaldet sit klagepunkt angående betingelsens forenelighed med Rådets forordning nr. 1408/71.

10 For så vidt angår de øvrige betingelser fremgår det af sagens akter, at Det Forenede Kongerige med virkning fra den 1. januar 1991 har ophævet nationalitetskravet for spanske og portugisiske statsborgere og bopælskravet, ligesom betingelsen vedrørende driften er gjort mere lempelig. Kommissionen har imidlertid anført, at sagen fortsat har interesse i så henseende, idet der er visse retlige spørgsmål, som ikke er blevet afklaret ved de førnævnte domme af 14. december 1989, da sagerne Agegate og Jaderow var præjudicielle sager, hvortil kommer, at de af de britiske myndigheder opstillede betingelser til enhver tid kan ændres uden nogen form for offentliggørelse.

11 Hvad nærmere angår sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Betingelsen vedrørende fartøjets drift

12 Kommissionen har i stævningen anført, at betingelsen vedrørende fiskerfartøjets drift er i strid med EØF-traktatens artikel 34 og Rådets forordning (EØF) nr. 3796/81 af 29. december 1981 om den fælles markedsordning for fiskerivarer (EFT L 379, s. 1). Den har herved gjort gældende, at det for en ejer af et fartøj kan medføre betydelige økonomiske tab at skulle opfylde enten betingelsen om landing af fangsterne eller betingelsen om periodiske anløb, fordi han herved kan blive afskåret fra at drage fordel af de højere priser, som findes på markederne i andre medlemsstater.

13 Den 14. december 1989, dvs. efter indleveringen af Kommissionens stævning, afsagde Domstolen dommen i Jaderow-sagen, jf. ovenfor. I dommen kendte Domstolen for ret, at fællesskabsretten hverken var til hinder for, at en medlemsstat, når den giver et af sine fartøjer tilladelse til at fiske på sine kvoter, stiller den betingelse, at fartøjet skal drive fiskeri fra indenlandske havne, for så vidt som denne betingelse ikke medfører en forpligtelse for fartøjet til at benytte en indenlandsk havn som udgangspunkt for alle sine fisketogter (punkt 2 i domskonklusionen), eller til hinder for, at medlemsstaten som bevis for, at betingelsen er opfyldt, kun accepterer, at en bestemt del af fangsten er landet i indenlandske havne, eller at fartøjet har anløbet disse havne med bestemte mellemrum, idet det sidstnævnte krav dog ikke direkte eller indirekte må medføre en forpligtelse til at lande fartøjets fangster i indenlandske havne eller må hindre et normalt fiskeri (punkt 4 i domskonklusionen).

14 I replikken, som er indgivet efter afsigelsen af Jaderow-dommen, har Kommissionen, uden at frafalde det i stævningen fremførte anbringende, gjort gældende, at betingelsen vedrørende fartøjets drift var i strid med EØF-traktatens artikel 34, fordi den ikke indeholdt nogen form for fritagelse eller undtagelse for fiskerfartøjer, som risikerede at blive forhindret i at drive normalt fiskeri.

15 Det Forenede Kongerige har rejst en formalitetsindsigelse for så vidt angår sidstnævnte anbringende. Kongeriget har anført, at anbringendet ændrer sagens genstand, fordi det er forskelligt fra det anbringende, Kommissionen havde fremført under den administrative procedure og i stævningen. Det rejser nye juridiske spørgsmål, som kun kan forstås og behandles på baggrund af dommen af 14. december 1989 i Jaderow-sagen, jf. ovenfor. Anbringendet bør derfor afvises på grundlag af traktatens artikel 169 og procesreglementets artikel 42, stk. 2.

16 Kommissionen har heroverfor anført, at den i replikken ikke er gået ud over sagens genstand, som er at få fastslået, at betingelsen vedrørende fartøjets drift er i strid med traktatens artikel 34. Kommissionen har i replikken, idet den fastholdt denne påstand, fremført et nyt anbringende til støtte herfor. Anbringendet bør antages til realitetsbehandling i medfør af procesreglementets artikel 42, stk. 2, da det er baseret på Jaderow-dommen, hvorved der fremkom nye retlige omstændigheder.

17 Formalitetsindsigelsen bør tiltrædes. Det i replikken fremførte anbringende skal nemlig forstås således, at betingelsen vedrørende fartøjets drift hindrer normalt fiskeri. Der er herved tale om et nyt klagepunkt baseret på et faktisk anbringende, der retligt hviler på Jaderow-dommen. I medfør af EØF-traktatens artikel 169 kunne Kommissionen således ikke gøre anbringendet gældende under sagen for Domstolen.

18 Der er herefter ikke anledning til at undersøge Det Forenede Kongeriges anden formalitetsindsigelse rettet mod de beviser, Kommissionen har påberåbt sig til støtte for sit nye anbringende.

19 Hvad angår Kommissionens anbringende, således som det er formuleret i stævningen, bemærkes, at det følger af Jaderow-dommen (jf. ovenfor, præmis 13), at selv om betingelsen vedrørende driften under visse faktiske omstændigheder kan vise sig at være uforenelig med fællesskabsretten, er den ikke i sig selv generelt i strid med de fællesskabsretlige bestemmelser.

20 Anbringendet kan derfor ikke tiltrædes.

Anvendelsen af nationalitetskravet over for spanske og portugisiske statsborgere

21 I henhold til denne betingelse skal 75% af et fiskerfartøjs besætning være britiske statsborgere eller statsborgere i en anden EF-medlemsstat, indtil den 1. januar 1993 med undtagelse af spanske og portugisiske statsborgere.

22 Kommissionen har gjort gældende, at udelukkelsen af spanske og portugisiske statsborgere strider mod: a) EØF-traktatens artikel 52 eller 59, alt efter om der er tale om en etableringsret eller levering af tjenesteydelser, når de pågældende statsborgere er selvstændige fiskere; b) EØF-traktatens artikel 48, når de er arbejdstagere; c) artikel 11 i Rådets forordning nr. 1612/68, for så vidt som spanske og portugisiske forældre til statsborgere i andre medlemsstater, der arbejder i Det Forenede Kongerige som selvstændige erhvervsdrivende eller som arbejdstagere, heller ikke kan indgå i de 75% af besætningen; d) Kommissionens forordning nr. 1251/70, for så vidt som spanske og portugisiske familiemedlemmer til statsborgere i andre medlemsstater, som falder ind under denne forordnings anvendelsesområde, ikke kan indgå i de 75%.

Traktatens artikel 52 og 59

23 Det skal i denne forbindelse blot bemærkes, at den anfægtede betingelse indfører en forskelsbehandling på grundlag af nationalitet til skade for spanske og portugisiske statsborgere, der arbejder som selvstændige fiskere, hvilket alt efter omstændighederne er forbudt i henhold til EØF-traktatens artikel 52 eller 59. Dette anbringende må således tiltrædes.

Traktatens artikel 48

24 Kommissionen har anført, at den omhandlede betingelse er i strid med traktatens artikel 48, idet den udgør en forskelsbehandling til skade for spanske og portugisiske statsborgere, der arbejder som ansatte fiskere. Den har tilføjet, at forskelsbehandlingen ikke er lovlig i henhold til artikel 56, stk. 1, og artikel 216, stk. 1, i til-

trædelsesakten af 1985, idet disse bestemmelser ganske vist gør det muligt at opretholde begrænsninger, der var gældende forud for tiltrædelsen, men på ingen måde bemyndiger medlemsstaterne til at pålægge spanske og portugisiske arbejdstagere nye begrænsninger.

25 Indledningsvis bemærkes, at en betingelse, hvorefter beskæftigelse om bord på et fiskerfartøj, som er registreret under en medlemsstats flag, er udelukket for arbejdstagere, der er statsborgere i en anden medlemsstat, netop på grund af deres nationalitet, er i strid med traktatens artikel 48. For så vidt angår spanske og portugisiske arbejdstagere er der dog i artikel 55, 56, 215 og 216 i tiltrædelsesakten af 1985 indført undtagelsesbestemmelser i så henseende indtil den 31. december 1992.

26 I forbindelse med sin fortolkning af artikel 55 og 56 i tiltrædelsesakten af 1985 i dommen af 14. december 1989 i Agegate-sagen, jf. ovenfor, fastslog Domstolen, at bestemmelserne ikke var til hinder for nationale retsforskrifter eller en national praksis, hvorefter spanske arbejdstagere indtil den 1. januar 1993 ikke kan indgå i de 75% af besætningen på disse fartøjer, idet en sådan begrænsning, som er indført efter tiltrædelsesakten af 1985, dog i intet tilfælde må forværre de spanske arbejdstageres situation og ikke må berøre spanske statsborgere, der allerede var beskæftiget som arbejdstagere på britisk område eller på et britisk fartøj ved tiltrædelsen, når arbejdsforholdet er tilstrækkelig nært knyttet til dette område.

27 Artikel 215 og artikel 216, stk. 1, i tiltrædelsesakten af 1985 indeholder for så vidt angår portugisiske arbejdstagere bestemmelser, der er identiske med bestemmelserne i aktens artikel 55 og artikel 56, stk. 1, vedrørende spanske arbejdstagere.

28 Det skal herefter undersøges, om den omtvistede betingelse udgør en begrænsning, der forværrer de spanske og portugisiske arbejdstageres situation, og — i bekræftende fald — om begrænsningen er indført på et tidspunkt, hvor Det Forenede Kongerige ikke længere var bemyndiget til at indføre en sådan begrænsning.

29 For så vidt angår det første spørgsmål bemærkes, at et britisk fiskerfartøj i henhold til British Fishing Boats Act 1983 og British Fishing Boats Order 1983 ikke kunne fiske og omlade fisk inden for de britiske fiskerigrænser eller lande fisk i Det Forenede Kongerige, medmindre mindst 75% af besætningen var britiske statsborgere eller statsborgere i andre medlemsstater. Da Spanien og Portugal på daværende tidspunkt ikke var medlem af Fællesskabet, kunne spanske og portugisiske statsborgere ikke indgå i de 75% af besætningen. De kunne imidlertid arbejde om bord på britiske fartøjer, der fiskede uden for Det Forenede Kongeriges fiskerigrænser, idet den britiske lovgivning ikke indeholdt nogen betingelser i så henseende.

30 Den i sagen omtvistede betingelse gentager delvis betingelsen fra 1983 og indeholder en yderligere begrænsning. Betingelsen fra 1983 fandt anvendelse: a) på fiskeri efter alle arter, uanset om de var omfattet af kvoteordningen, og b) inden for de britiske fiskerigrænser. Den omtvistede betingelse vedrører derimod: a) de arter, der er omfattet af kvoterne, b) i alle de ICES-afsnit (Det Internationale Havundersøgelsesråd), hvor Det Forenede Kongerige har kvoter, det være sig inden for eller uden for de britiske fiskerigrænser. Den omtvistede betingelse forværrer således de spanske og portugisiske arbejdstageres situation, for så vidt som den vedrører fiskeri efter arter, der er omfattet af de britiske kvoter, uden for de britiske fiskerigrænser.

31 Det Forenede Kongerige har gjort gældende, at der ikke er sket en forværring, da de britiske fiskerfartøjer, som efter 1983 fiskede uden for de britiske fiskerigrænser, alligevel — inden for de irske fiskerigrænser — var undergivet en lignende betingelse, som Irland havde pålagt dem siden 1983. Det følger heraf, at spanske og portugisiske statsborgere såvel inden for de britiske som inden for de irske fiskerigrænser efter dette tidspunkt ikke kunne indgå i de 75% af britiske fartøjers besætning.

32 Dette argument kan ikke tiltrædes. Standstill-klausulen i artikel 56, stk. 1, og artikel 216, stk. 1, i tiltrædelsesakten af 1985, bemyndiger nemlig kun Det Forenede

Kongerige til at opretholde sine allerede gældende nationale regler. Begrænsninger, der indføres af andre medlemsstater, kan således ikke tages i betragtning ved anvendelse af klausulen.

33 For så vidt angår det andet spørgsmål skal det blot bemærkes, at den omhandlede begrænsning trådte i kraft den 1. januar 1986, dvs. samme dag som tiltrædelsesakten af 1985. Den kan dermed ikke anses for at have været gældende forud for aktens ikrafttrædelse.

34 Det følger heraf, at overgangsbestemmelserne i tiltrædelsesakten af 1985 ikke kan danne grundlag for den yderligere begrænsning, der blev indført ved den omtvistede betingelse i forhold til spanske og portugisiske statsborgere.

35 I det omfang den omtvistede betingelse vedrører kvoterne inden for de britiske fiskerigrænser, skal den derimod anses for en opretholdelse af en allerede gældende begrænsning. Der er for så vidt grundlag for betingelsen i overgangsbestemmelserne i tiltrædelsesakten. I overensstemmelse med Agegate-dommen, jf. ovenfor, må denne allerede gældende begrænsning imidlertid ikke anvendes over for spanske statsborgere, der allerede var beskæftiget som arbejdstagere på britisk område eller på et britisk fartøj ved tiltrædelsen, når arbejdsforholdet er tilstrækkeligt nært knyttet til dette område.

36 Udelukkelsen af spanske og portugisiske arbejdstagere fra de 75% af et britisk fartøjs besætning er følgelig i strid med traktatens artikel 48, for så vidt angår fiskeri efter arter, der er omfattet af de britiske kvoter, uden for Det Forenede Kongeriges fiskerigrænser.

Rådets forordning nr. 1612/68 og Kommissionens forordning nr. 1251/70

37 Indledningsvis bemærkes, at de rettigheder, en arbejdstagers familiemedlemmer har i henhold til artikel 11 i Rådets forordning nr. 1612/68 og Kommissionens forordning nr. 1251/70, er afledt af de rettigheder, der er givet den pågældende arbejdstager.

38 Det følger heraf, at såfremt en arbejdstager, der allerede var beskæftiget i Det Forenede Kongerige forud for Spaniens og Portugals tiltrædelse, er statsborger i en stat, som var medlem af Fællesskabet, har hans familiemedlemmer, der måtte være spanske eller portugisiske statsborgere, nogle rettigheder på grundlag af de ovennævnte forordninger, uafhængigt af overgangsbestemmelserne i tiltrædelsesakten af 1985.

39 Udelukkelsen af spanske og portugisiske statsborgere fra de 75% af et britisk fartøjs besætning er således i strid med artikel 11 i Rådets forordning nr. 1612/68 og Kommissionens forordning nr. 1251/70.

Bopælskravet

40 Kravet går ud på, at de britiske statsborgere eller statsborgere i en anden medlemsstat, som udgør de 75% af et fiskerfartøjs besætning, skal have bopæl på land i Det Forenede Kongerige, på øen Man eller på Kanaløerne.

41 Kommissionen har gjort gældende, at kravet er i strid med traktatens artikel 48, for så vidt angår ansatte fiskere, og med traktatens artikel 52 og 59, for så vidt angår selvstændige fiskere.

42 Det skal i denne forbindelse blot bemærkes, at Det Forenede Kongerige ved at stille et sådant krav indirekte udelukker andre medlemsstaters statsborgere fra de 75% af et fiskerfartøjs besætning på grund af deres nationalitet. De fleste britiske

statsborgere vil nemlig have bopæl på land i Det Forenede Kongerige, således at de automatisk opfylder betingelsen, mens statsborgere i andre medlemsstater i de fleste tilfælde må flytte til Det Forenede Kongerige for at opfylde samme betingelse (jf. dom af 25.7.1991, sag C-221/89, Factortame, Sml. I, s. 3905, præmis 32).

43 Bopælskravet er derfor i strid med EØF-traktatens artikel 48, 52 og 59.

44 Det ændrer ikke noget herved, at betingelsen er fastsat i licenserne til fiskeri på de britiske kvoter. Domstolen fastslog nemlig i dommen af 14. december 1989 i Agegate-sagen, jf. ovenfor, at fællesskabsretten var til hinder for, at en medlemsstat som betingelse for at give et af sine fartøjer adgang til at fiske på sine kvoter kræver, at 75% af fartøjets besætning skal have bopæl på land i medlemsstaten (punkt 2 i domskonklusionen).

45 Det følger af det således anførte, at Det Forenede Kongerige har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 48, 52 og 59 i EØF-traktaten, artikel 11 i Rådets forordning nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet, og Kommissionens forordning nr. 1251/70 af 29. juni 1970 om arbejdstagerens ret til at blive boende på en medlemsstats område efter at have haft beskæftigelse dér,

— ved fra de 75% af besætningen på et fiskerfartøj under britisk flag, som skal være britiske statsborgere eller statsborgere i andre medlemsstater, at udelukke a) spanske og portugisiske statsborgere, der som arbejdstagere er beskæftiget med fiskeri efter arter omfattet af britiske kvoter uden for Det Forenede Kongeriges fiskerigrænser, b) spanske og portugisiske statsborgere, der arbejder som selvstændige fiskere, og c) spanske og portugisiske statsborgere, der er familiemedlemmer til en statsborger i en stat, som var medlem af Fællesskabet forud for Spaniens og Portugals tiltrædelse, og

— ved at kræve, at statsborgere i andre medlemsstater, som udgør en del af de pågældende 75% af besætningen, skal have bopæl på land i Det Forenede Kongerige, på øen Man eller på Kanaløerne.

46 I øvrigt frifindes sagsøgte.

Sagens omkostninger

47 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Ifølge artikel 69, stk. 3, første afsnit, kan Domstolen dog fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter. Både Det Forenede Kongerige og Kommissionen har delvis tabt sagen, og det bør derfor bestemmes, at hver part bærer sine egne omkostninger. Intervenienten, Kongeriget Spanien, bærer sine egne omkostninger, jf. procesreglementets artikel 69, stk. 4.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Det Forenede Kongerige har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 48, 52 og 59 i EØF-traktaten, artikel 11 i Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet og Kommissionens forordning (EØF) nr. 1251/70 af 29. juni 1970 om arbejdstagerens ret til at blive boende på en medlemsstats område efter at have haft beskæftigelse dér, ved fra de 75% af besætningen på et fiskerfartøj under britisk flag, som skal være britiske statsborgere eller stats-

borgere i andre medlemsstater, at udelukke a) spanske og portugisiske statsborgere, der som arbejdstagere er beskæftiget med fiskeri efter arter omfattet af britiske kvoter uden for Det Forenede Kongeriges fiskerigrænser, b) spanske og portugisiske statsborgere, der arbejder som selvstændige fiskere, og c) spanske og portugisiske statsborgere, der er familiemedlemmer til en statsborger i en stat, som var medlem af Fællesskabet forud for Spaniens og Portugals tiltrædelse, og ved at kræve, at statsborgere i andre medlemsstater, som udgør en del af de pågældende 75% af besætningen, skal have bopæl på land i Det Forenede Kongerige, på øen Man eller på Kanaløerne.

2) I øvrigt frifindes sagsøgte.

3) Hver part, herunder intervenienten, bærer sine egne omkostninger.

Due Kakouris Rodríguez Iglesias Zuleeg

Murray Mancini Joliet

Schockweiler Moitinho de Almeida Grévisse Edward

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 17. november 1992.

J.-G. Giraud

Justitssekretær

O. Due

Præsident